

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de Elena Zatic, reprezentată de avocata Svetlana Coșneanu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Zatic împotriva lui Veaceslav Zatic, intervenient principal Oleg Zatic cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și determinarea cotelor-părți din proprietatea comună în devălmășie,

împotriva încheierii din 25 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți,

*(Dosarul nr. 2r-521/24
NR. PIGD 2-22173094-01-2r-20122024)*

Neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel. Restituirea cererii de apel. Comunicarea actului judecătoresc avocatului prezumă comunicarea acestuia și părții. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Judecătoria Orhei, sediul Telenești, jud. Gh. Ciobanu,
Curtea de Apel Bălți, jud. D. Corolevschi, I. Parii, N. Chircu,

12 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de Elena Zatic, reprezentată de avocata Svetlana Coșneanu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 28 noiembrie 2022, Elena Zatic a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Veaceslav Zatic, concretizată ulterior, solicitând declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a automobilului din 01 noiembrie 2022, încheiat Veaceslav Zatic și Oleg Zatic, determinarea cotelor-părți prin atribuirea în proprietatea Elenei Zatic și lui Veaceslav Zatic câte ½ din vehiculul de model „Mercedes Sprinter 318 CDI”, anul fabricării 2007, cu număr de înmatriculare xxxxx.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

2. Prin încheierea din 29 noiembrie 2022 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești, menținută prin decizia din 02 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea Elenei Zatic privind asigurarea acțiunii și s-a aplicat sechestrul pe automobilul de model „Mercedes Sprinter”, cu număr de înmatriculare xxxxx.

3. Prin încheierea consemnată în procesul-verbal al ședinței de judecată din 29 mai 2023, s-a admis cererea privind intervenirea în proces a lui Oleg Zatic, în calitate de intervenient principal.

4. Prin hotărârea din 12 iulie 2024 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești, corectată prin încheierea din 07 octombrie 2024 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Elena Zatic împotriva lui Veaceslav Zatic, intervenient principal Oleg Zatic cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a automobilului și determinarea cotelor-părți din proprietatea comună în devălmășie a automobilului. S-a anulat măsura de asigurare aplicată prin încheierea din 29 noiembrie 2022 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești, prin punerea sechestrului pe automobilul de model „Mercedes Sprinter”, cu număr de înmatriculare xxxxx.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

5. La 01 august 2024, Elena Zatic, inclusiv prin intermediul avocatei Svetlana Coșneanu, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 12 iulie 2024 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe, admiterea cererii de chemare în judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

6. Prin încheierea din 29 octombrie 2024 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Elena Zatic și reprezentantul ei, avocata Svetlana Coșneanu. S-a comunicat apelantei/reprezentantului despre necesitatea prezentării și înregistrării la Direcția evidență și documentare procesuală (cancelaria) a Curții de Apel Bălți a apelului motivat semnat corespunzător (fie olograf, în atâtea copii câți participanți la proces sunt, fie electronică avansată calificată), a bonului taxei de stat în sumă de 212,50 de lei și a bonului taxei de timbru în sumă de 200 de lei, stabilind un termen până la 20 noiembrie 2024, ora 17:00. S-a atenționat apelanta/reprezentantul că în cazul în care va expedia cererea de apel motivată și dovezile de plată a taxei de stat și taxei de timbru către instanța de apel prin alte mijloace decât depunerea personală în instanță, urmează să se asigure că acestea vor parveni în instanța de apel în termenul stabilit până la 20 noiembrie 2024, ora 17:00. S-a explicat apelantei/reprezentantului că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel se va considera nedepusă și va fi restituită.

7. Prin încheierea din 25 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea de apel depusă la 01 august 2024 de Elena Zatic și reprezentantul ei, avocata Svetlana Coșneanu împotriva hotărârii din 12 iulie 2024 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești. S-a remis apelul autorului.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

8. La 07 decembrie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.189), Elena Zatic, reprezentată de avocata Svetlana Coșneanu, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 25 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei instanței de apel la etapa primirii cererii de apel.

9. În susținerea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, care o consideră vădit ilegală, deoarece conform încheierii instanței de apel din 29 octombrie 2024 nu s-a dat curs cererii de apel, comunicând apelantei și avocatului despre necesitatea prezentării și înregistrării apelului motivat semnat corespunzător, bonurilor de plată a taxelor de stat și de timbru, fiind stabilit termen până la 20 noiembrie 2024, ora 17:00. Respectiva încheiere a fost transmisă avocatei Svetlana Coșneanu prin intermediul poștei electronice cosneanus@gmail.com, care nu îi aparține. Adresa electronică a avocatei Svetlana Coșneanu nu este cea indicată în încheiere, însă adresa corectă și oficială înregistrată pe site-ul Uniunii Avocaților din RM, în baza de date a avocaților, este cosneanua@gmail.com. Astfel, încheierea din 29 octombrie 2024 nu a fost remisă la adresă corectă și respectiv nu a recepționat-o, neavând posibilitatea să înlăture neajunsurile indicate.

10. Copia recursului declarat a fost expediată intimatului prin scrisoarea datată cu 20 decembrie 2024 (f.d.193).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

11. Art. 424 din Codul de procedură civilă:

„(2) Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

12. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

13. Art. 426 din Codul de procedură civilă:

„(2) Recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă.

(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

14. Art. 368 din Codul de procedură civilă

„(1) Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat și/sau a taxei de timbr, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

(2) Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale.

(3) Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.”

15. Art. 369 din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: a) apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).”

16. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

17. Art. 111 din Codul de procedură civilă:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

18. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

19. Art. 10 din Codul de procedură civilă:

(1) Sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

(3) Sancțiunile procedurale vizează atît actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cît și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

20. Art. 427 din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină încheierea.”

21. Art. 100 din Codul de procedură civilă:

(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

22. Art. 107 din Codul de procedură civilă:

„(2) Partea este obligată să informeze instanța, nu mai tîrziu de 3 zile pînă la data ședinței de judecată, despre angajarea unui avocat, schimbarea sau renunțarea la serviciile avocatului, prezentînd instanței datele de contact ale noului avocat, inclusiv adresa electronică a acestuia.”

23. Art. 75 din Codul de procedură civilă:

„(4) Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

24. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că din materialele cauzei denotă că, la 26 noiembrie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.186), a fost expediată avocatei reclamantei, Svetlana Coșneanu, copia încheierii din 25 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți. Astfel, recursul depus la 07 decembrie 2024, prin intermediul poștei electronice, este în termen.

25. Studiind materialele cauzei civile, argumentele invocate în recurs în raport cu normele de drept pertinente, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din motivele ce succed.

26. Din materialele cauzei civile rezultă că, la 01 august 2024 Elena Zatic, inclusiv prin intermediul avocatei Svetlana Coșneanu, a depus apelul nemotivat împotriva hotărârii din 12 iulie 2024 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești (f.d.167).

27. În contextul prevederilor art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, prin încheierea din 29 octombrie 2024, instanța de apel nu a dat curs cererii de apel depuse de Elena Zatic și reprezentantul ei, avocata Svetlana Coșneanu, comunicând acestora despre necesitatea prezentării și înregistrării la Direcția evidență și documentare procesuală (cancelaria) a Curții de Apel Bălți a apelului motivat semnat corespunzător (fie olograf, în atâtea copii câți participanți la proces sunt, fie electronică avansată calificată), a bonului taxei de stat în sumă de 212,50 de lei și a bonului taxei de timbru în sumă de 200 de lei, stabilind un termen până la 20 noiembrie 2024, ora 17:00 (f.d.182-183).

28. Prin intermediul poștei electronice cosneanua@gmail.com (f.d.184-184 verso), la 30 octombrie 2024 s-a expedit avocatei Svetlana Coșneanu copia încheierii din 29 octombrie 2024 a Curții de Apel Bălți prin care nu s-a dat curs cererii de apel, de altfel, adresa fiind reflectată în mandatul avocațial (f.d.3), precum și este folosită de avocat în expedierea actelor prin email. La fel, copia încheierii enunțate a fost trimisă apelantei Elena Zatic cu scrisoare recomandată, care s-a restituit instanței ca fiind „nereclamată” (f.d.187).

29. Prin încheierea din 25 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de depusă la 01 august 2024 de Elena Zatic și reprezentantul ei, avocata Svetlana Coșneanu împotriva hotărârii din 12 iulie 2024 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești. S-a remis apelul autorului (f.d.185).

30. Din criticile aduse în recursul declarat, instanța de recurs identifică dezacordul părții recurente cu încheierea contestată, motivat prin faptul că încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel i-a fost expedită avocatului la o adresă electronică ce nu îi aparține.

31. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel drept urmare a neîndeplinirii în termen a indicațiilor din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

32. În context, instanța de recurs menționează că cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, depusă prealabil la 01 august 2024 a fost semnată de Elena Zatic și avocata Svetlana Coșneanu. Drept urmare, instanța de apel a expedit avocatei Svetlana Coșneanu, prin intermediul poștei electronice cosneanua@gmail.com, copia încheierii din 29 octombrie 2024 prin care nu s-a dat curs cererii de apel. Or, legislația în vigoare permite

comunicare actelor procedurale emise prin orice mijloace care asigură recepționarea textului de către destinatar. De altfel, instanța de recurs notează că Elenei Zatic, la fel, i-a fost expediat actul judecătoresc menționat s-a realizat și către Elena Zatic cu scrisoare recomandată, însă s-a restituit instanței ca fiind nereclamată (f.d.187). Iar în sensul pct. 2 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016, trimitere nereclamată reprezintă trimiterea poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

33. Referitor la alegațiile avocatei recurente, Svetlana Coșneanu, precum că în încheierea de restituire a cererii de apel s-a indicat că s-a expediat copia încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel prin intermediul poștei electronice cosneanus@gmail.com, însă aceasta nu îi aparține, adresa electronică corectă și oficială fiind cosneanua@gmail.com, instanța de recurs menționează că din extrasele din poșta electronică existente la materialele cauzei civile se profilează că instanța de apel a comunicat avocatei copia încheierii din 29 octombrie 2024 anume la adresa oficială cosneanua@gmail.com, indicată de avocat (f.d.184-184 verso). Drept urmare, decad argumentele părții recurente privind comunicarea actului judecătoresc la o adresă electronică ce ar aparține altei persoane decât avocatului. Or, faptul indicării incorect în textul încheierii de restituire a cererii de apel a adresei electronice a avocatului, nu poate justifica admiterea recursului în sensul formulat, în situația în care materialele cauzei civile, și anume scrisoare de expediere a actului judecătoresc, extrasul din poșta electronică atestă cu certitudine că avocatei Svetlana Coșneanu i s-a comunicat copia încheierea din 29 octombrie 2024 la adresa electronică oficială.

34. În atare circumstanțe, instanța de apel justificat a reținut că încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost expediată avocatei apelantei, Svetlana Coșneanu, iar omisiunile admise la depunerea apelului, nu au fost înlăturate. Iar în virtutea art.75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

35. În altă ordine de idei, instanța de recurs reiterează că recurenta a cunoscut despre litigiul în cauză, în special că a fost inițiat la acțiunea acesteia, precum și de hotărârea primei instanțe împotriva căreia a exercitat calea de atac-apelul, prin depunerea apelului nemotivat personal și prin intermediul avocatei Svetlana Coșneanu.

36. Deși prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelanților de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 din Codul de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelanta înregistrând inițial

apelul nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, a eludat de a se conforma normelor procedurale și de a depune cererea de apel motivată și dovezile de plată a taxelor de stat și de timbru, având în vedere natura litigiului.

37. În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră relevant de a menționa obligația părților de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale în virtutea prevederilor art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă. Inițiind procedura de apel, apelantul urmează să se intereseze periodic de soarta dosarului. Părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc.

38. Drept urmare, alegațiile recurente nu pot determina casarea actului judecătoresc contestat, în situația în care circumstanțele conturate supra denotă că nevalorificarea drepturilor procedurale în termenul acordat de instanța de apel, îi este imputabilă. De altfel, instanța de apel a întreprins măsurile prevăzute de legislația în vigoare în vederea comunicării actelor procedurale emise și acordarea posibilității părții apelante de a-și valorifica drepturile procedurale.

39. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CtEDO. Jurisprudența constantă a CtEDO a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

40. Mai mult, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor sau, după caz, de instanță, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene în interiorul cărora urmează a fi valorificate, or, în caz contrar survin sancțiunile procedurale în sensul art.10 din Codul de procedură civilă. Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

41. În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că, apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel. Respectiv alegațiile părții recurente nu justifică casarea încheierii contestate, în condițiile în care instanța de apel la adoptarea și comunicare actului judecătoresc a ținut cont de materialele cauzei și prevederile legale pertinente.

42. Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că, recurenta și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul acordat de instanță.

43. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

44. Ținând cont de cele expuse, în conformitate cu art. 427 lit. a), art.428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de Elena Zatic, reprezentată de avocata Svetlana Coșneanu.

Menține încheierea din 25 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Zatic împotriva lui Veaceslav Zatic, intervenient principal Oleg Zatic cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și determinarea cotelor-părți din proprietatea comună în devălmășie.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă